Öfversigt af Kongl. Vetenskaps-Akademiens Förhandlingar, 1887. N:o 1.
Stockholm.

Meddelanden om Bohuslänska Spongior.

Af KONRAD FRISTEDT.

[Meddeladt den 12 Januari 1887 genom S. LOVÉN.]

Sommaren 1886 företog jag med understöd af Kongl. Svenska Vetenskapsakademien en resa till Bohuslän i syfte att vid zoologiska stationen *Kristineberg* studera utvecklingen af någon af de i Gullmarfjorden vanligaste kalksvamparne. Under min vistelse der erhöllos genom draggning fyra i mitt föregående arbete om Bohuslänska spongior ej omnämnda former. Öfver dessa skall jag härnedan lemna beskrifningar och i korthet bifoga några anmärkningar om några af de förut beskrifna. Af Rev. A. M. NORMAN har jag nemligen fått mottaga en rikhaltig preparatsamling, gjord af BOWERBANKS typexemplar, och har derigenom kunnat komma till klarhet om en del saker, som jag förut lemnat oafgjorda. Denna samling har jag öfverlemnat till Riksmuseum.

Genus **Aplysilla** F. E. SCHULTZE.

Aplysilla rosea F. E. SCHULTZE.

Aplysilla rosea F. E. SCHULTZE, Zeitschr. für wiss. Zool., 1878, Bd. 30, Pag. 416, Taf. 23, Fig. 16—17; Taf. 24, Fig. 29.

Af denna för vår fauna högst intressanta spongia erhölls ett enda exemplar. Detta var särdeles vackert och fullkomligt oskadadt. Längden är 40 mm., det bredaste stället 17 mm., det smalaste, som är midtpå, 10 mm. Exemplaret är något

tilltryckt från sidorna, så att höjden är störst längs midten, der den är omkring 15 mm. Ytan är glatt och slemmig samt besatt med från sidorna tillplattade, raka eller klolikt böjda utskott. Dessa variera ej särdeles i storlek, längden är omkring 4 mm. och bredden vid basen 3—4 mm. Från spetsen af klon utstråla tätt liggande strimmor ned mot svampytan. Oftast sammanflyta strimmorna från närliggande utskott.

Dessa klolika utskott bildas af dermis, som är mycket elastisk, och de yttersta grenarne af fibrerna. Vanligen är fiberspetsen helt och hållet innesluten inom dermalmembranen, men stundom utträder den något litet, och utskottet slutar då i en fin brungul spets. De inre lösare väfnaderna såväl som fibrerna öfverensstämma fullkomligt med den beskrifning och de figurer, F. E. SCHULTZE lemnat.

Denna art upptager ej främmande fasta kroppar i sina fibrer, och skiljer sig derigenom från den af CARTER[1]) beskrifna *Aplysina nævus* CARTER, hvilken den i flere afseenden liknar.

Färgen, som var sammetsröd hos exemplaret i friskt tillstånd, bleknar något vid spritläggning.

Fyndort. Bohuslän, Koster; djup 180 meter.

Genus **Microciona** Bow.

Microciona lævis Bow.

Microciona lævis BOWERBANK, Mon. Brit. Spong., Vol. 2, pag. 127; Vol. 3, pl. 23, fig. 8—11.

Af denna art erhöllos trenne exemplar, som alla sutto fästade på grenar af Oculina. Våra exemplar öfverensstämma nästan helt och hållet med BOWERBANKS beskrifning och figurer. Spicula acuta äro af olika storlek; de större så väl som de mindre äro svagt spinösa (»microspined») vid basen och ofta nog försedda med en ansvällning derstädes. Spicula spinoso-acuta äro jemförelsevis korta samt helt och hållet taggiga. Så långt är öfverensstämmelsen med af BOWERBANK beskrifna

[1]) Ann. Mag. Nat. Hist., Ser. 4, Vol. 18, 1876

exemplar fullständig. Hvad beträffar de återstående spicula, de tricurvato-acria, så äro de hos våra exemplar af tvenne väl skilda slag. Talrikast äro de, som öfverensstämma med dem BOWERBANK afbildat, men derjemte finnas äfven ytterst fina och nästan blott midtpå böjda spicula tricurvato-acria, som mycket påminna om de hos *Halichondria mutula* BOW. afbildade, op. cit. Vol. 3, pl. 74, fig. 7. Dessa sistnämnda spicula äro ej omnämnda af BOWERBANK, men de äro, som sagdt, ytterst fina och mindre talrika, hvarför möjligen ett förbiseende egt rum.

Fyndort: Bohuslän, Väderöarne; djup 180 meter.

Genus **Cometella** O. S.

Cometella pyrula CARTER.

Cometella pyrula CARTER, Descript. and fig. of deep-sea spong. and their spicules, from the Atl. Ocean, dredged up on board H. M. S. Porcupine, chiefly in 1869; pag. 388, pl. 14, fig. 20 och pl. 15, fig. 38. (In Ann. Mag. Nat. Hist., Ser. 4, Vol. 18, 1876).

De exemplar, som erhöllos af denna art, afvika till formen mycket från CARTERS beskrifning. De bildade alla temligen tunna inkrusteringar å Terebratulinor, då deremot CARTERS enda fullständiga exemplar är päronformigt, genom en tydligt afsatt stjelk fästad vid en sten. Öfriga delar, såsom nålarnes form och läge, ytan o. s. v. öfverensstämma dock fullkomligt med CARTERS beskrifning och figurer, och då jag derjemte haft päronformiga exemplar från Skagerrack att jemföra med, hvilka exemplar till alla delar utom formen öfverensstämma med de af mig erhållna, har jag ej dragit det minsta i betänkande att identifiera dessa från Bohuslän med ofvanstående.

Fyndort: Bohuslän, Kosteröarne; djup 180 meter.

Genus **Esperia** NARDO sens. lat. FRISTEDT.

Esperia pustula n. sp.

Esperia tenuiter incrustans, pustulosa. Oscula parva, inconspicua. Consistentia fragilis.

Spicula quatuor generum: spinoso-acuta, biclavato-obtusa, C- et S-curvato-acria et æquali-ancorata.

Color: Specimen exsiccatum album.

Habitat. Specimen unicum ad insulas Väderö inventum; prof. 150 meter.

Vårt enda exemplar af denna svamp är mycket litet, 5 mm. långt och 2 mm. tjockt, samt inkrusterar en Oculina-gren.

Spicula äro af fyra slag. Spicula spinoso-acuta äro temligen få och hafva ungefär samma läge som samma slags nålar hos slägtet *Hymedesmia* Bow.; de äro alltid svagt böjda samt helt och hållet taggiga. Deras längd är 0,35 mm. Spicula biclavato-obtusa äro vida talrikare; de äro alltid raka och af de föregåendes längd. Spicula C- och S-curvato-acria äro mycket stora och tjocka. Längden mellan båda spetsarne hos ett C-formigt är omkring 0,1 mm. Spicula æquali-ancorata äro af två slag. De större äro mera afrundade i ändarne än de mindre. De förekomma båda i ungefär samma antal. Längden af de större är 0,025 mm., de mindre 0,012 mm.

Sedan jag genom den rikhaltiga preparatsamling, Rev. A. M. Norman godhetsfullt tillsändt mig, blifvit satt i tillfälle att anställa jemförelse mellan Bowerbanks typer och svenska svampexemplar, har det blifvit möjligt att afgöra en del saker, som jag i mitt föregående arbete måst lemna oafgjorda.

Hvad först beträffar mitt slägte *Vosmæria*, så är det antagligen identiskt med O. Schmidts *Inflatella*, och namnet torde för öfrigt under alla förhållanden utgå, såsom förut användt af v. Lendenfeld[1]). Den af mig beskrifna arten, *Vosmæria crustacea* Fristedt, är utan tvifvel identisk med den af Vosmær i »Bijdragen tot de Dierkunde» 1885 beskrifna *Inflatella? spec.* Sistnämnde arbete af Vosmær kom mig dock för sent tillhanda för att jag skulle kunna göra denna identifiering i mitt arbete öfver svenska Spongior.

---

[1]) Mon. Austr. Sponges.

Stylopus coriaceus FRISTEDT, op. cit. pag. 28, tafl. 2, fig. 8*a*—8*g*, tror jag mig äfven med full sannolikhet kunna anse som identisk med *Hymeniacidon Dujardinii* BOW. — I de preparat af *Isodictya Barleei* BOW., som Rev. A. M. NORMAN sändt mig, fann jag, såsom jag också väntat, spicula ancorata, och kan derför nu anse min *Esperia foliata* FRISTEDT såsom synonym till densamma.

Slutligen vill jag endast omnämna, det jag i Spongiesamlingen i Stockholms Riksmuseum äfven funnit typiska exemplar af *Raspailia abyssorum* CARTER, hvarföre mitt med stjernspicula försedda kanske rätteligen bort uppställas som en varietet.
